

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és nyomdájában
és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A szegényügyről.

Zombor, 1899. november 6.

Örömmel és reménnyel töltött el bennünket az a hírlapi közlemény, hogy a belügyminiszteriumban hozzáfogtak a szegényügy rendezésének nagy munkájához.

Angolországban már Erzsébet királyné uralkodása alatt az állam feladatai közé tartozott a szegényügy ellátása; Németország a szabad költözési jog alapján alkotta meg kiválóan szabadelvű, a szegények gyámolítására vonatkozó törvényét; Franciaország a legnemesebb módon, mintegy hivataloszerűen védi és oltalmazza a szűkölködőket: induljunk az ő példájukon, valósítsuk meg nálunk is a szép terveket, állam és város ismerje együttes kötelességének megküzdni a nyomorral, segíteni, támogatni a szegényeket!

Elvitázzhatatlan szomorú tény, hogy a szegények támogatását illetőleg hiányzott nálunk eddig minden megelőző, minden óvintézkedés és hogy — legjobb esetben — a segély elkésve érkezett, midőn a szerencsétlenek már kétségbeesetten vergődtek a nyomor karmai között. Ki tudja, hány existenciát óvhatunk meg az elzúllástól, mennyi szociális bajnak (melynek oly sok esetben csak a nyomor a kuforrása) vehetjük elejét, ha idejekorán részesítjük az elszegényedőt hathatós támogatásban.

Bárhová menjünk széles e hazánkban, közel és távolban, faluban és városban, egyaránt visszhangzik annak az ezer meg ezer embernek a panasza, a kik nélkülözve, nyomorral küzdve tengetik életüket és ki a megmondhatója, ki számolja ezt a sok keserű könnyet, fájdalmas sóhajt, mely az ég felé száll, könyörületért, megváltásért esedezve? Nem szükséges pontos tudomást szereznünk arról, hány meg hány szerencsétlen húzta meg magát a nyomor számtalan rejtekhelyén,

szivszorongva várva egy szebb, egy jobb napot. Hosszadalmas összeírásai procedúra szerintünk nem szükséges. A legsürgősebb kötelessége a kormánynak, tekintve az általános társadalmi hanyatlást, a mindinkább terjedő elszegényedést, legalább elvben megállapítani, miképpen lehetne a szegényügyet, mint egységes egészet összpontosítani, ellentétben az eddig követett községi rendszerrel, melynek ötletszerű, gyakran kicsinyes alkalmazása folytán szétforgácsoltatnak azok a segédeszközök, melyek tervszerű, helyes kezelés mellett talán célra vezetnének. Első sorban az állam feladata, a létért küzdő ingtag vagyoni alapon álló existenciákat támogatni és az elszegényedés rohamosan fejlődő csiráját, egy profilitikus szegényügyi tevékenység által már magjában kiirtani.

Nem csupán a munkaképtelenekre, aggokra, gyermekekre, betegekre kell gondot fordítani. Vegyük tekintetbe azokat a munkaképes szegényeket is, a kik bármennyire akarnának, szeretnének dolgozni, a kedvezőtlen viszonyok következtében munkát nem kapnak. Ezeket segítsünk, szorult helyzetükben óvjuk meg őket az elzúllástól, adjuk meg a módját annak, hogy kezük munkájával tarthassák fenn magukat és családjukat.

Azért a rend és közbátorság szempontjából sem sürgethető eléggé a szegényügynek szakszerűen, a humanizmus alapján való rendezése, mert a dologtalanok nagyon könnyen hajlanak arra, hogy okot és okozatot összetévesztve, a társadalmon álljanak boszut, saját szerencsétlenségükért.

Éppen ez okból feltétlen hálával adózunk a kereskedelmügyi miniszter urnak, aki tekintettel a valóban mostoha kereseti viszonyokra, enyhíteni akar a dolog nélkül álló munkások sorsán építkezések elrendelése által. Ez és a szintén általa kezdeményezett munkaközvetítés, mely fényesen bevált és áldásos hatással van mindenütt — melynek támogatását azonban városi hatóságunk nagy

bölcsen megtagadta — két legfőbb módja a modern társadalmi segélynek és méltó társul sorakoznék a kettőhöz harmadiknak a háziipar, mely fellendülésében képes és hivatott volna gátat vetni a proletárizmus terjedésének.

A háziipar terjesztése a vidéki lakosságra nézve oly nagy fontosságú, hogy méltán kérhetjük annak erélyesebb pártolását, mint a minőben eddig részesült. A háziipar gyakorlásában részt vehetnek úgy az asszonyok, mint a gyermekek és már azért is előnyben részesíthető a gyári üzemmél szemben, mert a munkásokat nem vonja ki otthonukból, ami a családi élet bensőségére, sőt fentartására rendkívül fontos.

Tagadhatatlan, hogy minderre pénz, még pedig sok pénz kell, de nem teremtettünk-e elő, bármily áldozat révén is, mindig és mindenkor elegendő anyagi fegyvert, ha hazánkat ellenség fenyegette, ha az ellen kellett sikra szállni? És vajjon nem fenyegető ádáz ellenség-e a lakosság elszegényedése, a család felbomlása, a pauperizmus terjedése minden borzalmas jelenségével; nem kell-e küzdeni ellene a modern kultúra minden fegyverével, minden eszközével?!

Ha igaz annak az angol írónak mondása, ki azt állította, hogy minden nap elveszteknek tekintendő, amelyen megfontolás, gondolkodás útján nem jutottunk közelebb annak a problémának a megoldásához, miként lehetne a szegények sorsán enyhíteni — akkor szent kötelességünk volna, ha a számtalan elveszett nap után, komolyan neki fogunk jóvá tenni, amennyire lehet, — a mulasztást. Ezért nem ajánlhatjuk elég sürgősen, elég melegen: jutassák a szegényügy rendezésére vonatkozó törvényjavaslatot minél előbb kidolgozás végett az arrahivatottak kezeihez. Magától értetődik, hogy olyanokat kell e munkával megbizni, akik a külföldön tanulmányozták e kérdést, szereztek erre vonatkozó adatokat és hogy

A „BÁCSKA“ tárcája.

AZ OLAJFÁK HEGYÉN.*)

(Gebel Tur. Hegyek fejedelme.)
(Vége.)

Láttuk közelről a szép márvány-gyűjteményt, a majolika téglikat, a színes mozaikot. Most idefentről a remekművű kupola körvonalait csodáljuk. Mint a hegy a turás mellett, úgy emelkedik ki az alacsony szürke házak piciny kupolái közül; merészséggel tör az égbe föl. Fényességén a napsugarak táncoltak. Káprázat ömlik szét.

A keresztény negyedben középpont a Szentsír temploma magas rotundái imponálnak. Uralják a körülöttük levő háztengert és a hegyen-völgyön menő utvesztő utcákat. Jól megnéztük ezt is közelről, most messzebről, fentről.

Minden, minden fűrdik napsugárban, azután éiönt mindent az alkony vértusája.

Igen szép panoráma Jeruzsálem az Olajfák hegyéről. Sztereotíp szép a menetelesen épült város látképe. Nem vélek nagyot mondani, amidőn állítom, hogy a legszébb, amit keleti utamban láttam. Lebilincselőbb annál a látványnál is, mely Kairóban a váracsról kínálkozik. Nem siettem el. Agyamban a képek mása.

Órtólók, hogy fentről, izzó biborban fűrdőve, szinpompában láttam Jeruzsálemot. A letűnő nap csakugyan fényes ruhát adott rá, szívet, lelket elragadólag pompásat. A templomok uralkodtak a házraj fölött. A tornyok élesen fűrdők bele az ég izzó aranyába. A kúpok és minaretek silhonettei ritka látványt nyújtottak. Szinte melegnek éreztem a labajló nap fényét.

Lelki szemem előtt az egész ó- és új-testamentum föltárult. Az, mit láttam, olybá tűnt föl nekem, mint az álmok látképe. Misztikus.

Szabad téren, tűzfényben uszik az orosz telep, a nagy épülethalmaz. A várfalak és szalmalmok között, Jaffa felé, templom, kórház, az elnyűtt egészség meg-

foltozására, hánykódó lelkek gyógyítására; konzulátus, képviselőre és utbaigazításra, szóval testi-lelki bajok orvoslására, minden együtt van. Fölgyülemlent milliókon épült az orosz telep. Dölyfősen uralkodik Jeruzsálem fölött.

Odább a másik épületesoportot a milliós Montefiore Mózes pénzkirály építette zsidó hitsorsosainak. Kaszárnya lakházak mindkét telepen. Ezek a zarándok-házak a jeruzsálemi házak ellenében a modern izlés nyomait viselik.

Napszállatkor foglatatba illeszkedett minden. Amint fordulunk, panorámaszerűleg váltakoznak a képek. Nehezen hagyjuk el a helyünket, pedig ide is hívjuk, oda is intenek.

Még a judeai kopár hegység is, melyre különben a szomorúság szakad, most a legszebben izzott. Az elalpuló hegyhátak tenyészetnélkülisége még jobban szembe tűnt. Nem volt ez olyan hegyezés, alpesi fényvel, lángzással, de a pirulatnak ibolyás ködbe való hanyatlása szép volt. A tenyészetnélküli hegység csipkés körvonala benyult a vörös fénybe. Mikor később leszállt az est az ormokra, egybefonódtak a hegyek.

Nem hasonlít ehhez a városhoz semmi más város. Nem hasonlít ehhez a vidékhez semmi más vidék. A hosszant négyszög alakú, faragott kőből épült fal, 40 nagyobb és 26 csonka tornyával, nem mindennapi látványt nyújt.

Azzal a gondolattal jöttem le a toronyból, hogy a Mons-Olivetii, habár ma nem érdemes már a nevére, vallástörténetileg nagyon nevezetes hely az. A Móriah-hegygyel párhuzamosan halad. Az arabok bizonyára a látóvalók crescendójából nevezték el az Olajfák hegyét Gebel-Tur, a Hegyek fejedelmének. Üdvöztünk erről a hegyről szállt az égbe.

Álltunk a hegy legmagasabb pontjain. Néztük a mennyből lehajlását. Itt a magasban szinte pezsdító a levegő íze. A nap bucucoskja valameddig csak végig-huzódik, mindent megragyogtat. Szemünk kejesen merül el a lenyugvó nap világításának káprázatos fényébe s azután csaknem belevakul. Alomkép pazarabb ennél nem lehet.

A lombos fa, mely alatt állottunk, mintba lángra lobbant volna, mi pedig alatta mintba verbe lettünk volna fűrdőzve. A hunyó nap bőven szórta a biboros port közénk. Csaknem az egész éven át biborrubában jár itt a természet.

Keverődött az égen az aranyfesték, aranyos lett a lombsátor. Felhőnek, páráznak nyoma sincs. Bábajos pillanatok. Apotheosis, melybe törnek a kúpok, tornyok, minaretek. Gyönyörködöttünk eleget. Mindig szép látvány az, mikor a levegő-tenger kigyullad és sebes rohamában az egész tájék meggyullad tőle pirosra. Ez-uttal is a bucuzó napsugár végig ragyogtatta az egész szentvárost, mely ki is hevült, bele is pirult a bucuzó nap meleg csókjaiba. Szóval az egész ég, az egész föld, valamerre szemünk ellátott, aranyló és piraulyó volt.

Sokáig néztük a lassu alkonyodás, a kiáradt kar-mintengernek visszahuzódása után is még a Szanberib és Nabukodonozor dulása után is még annyiszor és annyira szorongatott várost, melynek lakosságát politikai és vallási szenvedély annyiszor izgatta, mely a történelem körforgásában többször vált annak a központjává. Véres háborúk eposza szól erről.

Jeruzsálem fölött Isten és dicsőült szentjeinek szel-leme lebeg. Még jobban fölötté a tiszta kék ég, mint egy végtelen nagy templomnak a kupolája.

Az isteni látványból nem akartam egyetlen pillanatot sem elveszteni. És a mikor legjobban fölpezsdül és kitágul a szív, fölbedbrenn bennünk a néma csodálat. Az elme nem tudja így elálmódni azt a valóságot. Káprázatos gondolatokra bontódik az agyvelőnk.

Döbbenő gyönyörűséggel néztem a Viri Gallilaei*) csucsról azután, hogy beállt az alkonyati szürkület s nem győztem a város nézésével eltelni. Odarajzolódott az egészen a lelkembe.

Látva a királyok, a bírák, a látókok sírját a más százezerrel, nézve a mogorva kinézésű, roskatag, vén

*) A gallilei férfiakról azért nevezték el ezt a csucsat, mert ezen jelent meg a két, fehérbe öltözött férfi, a kik ekkép szólították meg a Krisztus menybenetelére fölött álmalkodó tanítványokat: „Gallilei férfiak, mit néztek az ég felé? Az a Jézus, a ki előttek szállt föl az égbe, úgy jöved el, a mint láttátok őt menybe fölmenni.”

*) Megjelent az „Ország Világ”-ban.

munkatársul szegődtessek ne csupán az észt, hanem szívüket is, mert ennek közbenjárása nélkül sikeresen megoldani ezt az épp oly nehéz, mint háladatos és nemes feladatot nem lehet. És ha egy anket utján is kellőleg áttanulmányozták, megfontolták, megbeszélték a törvényjavaslatot, akkor tekintsek akár unjoncozási, vagy adótörvényjavaslatnak és sietessék az életbelépését.

Az általános nyomor nagy, a segítség égető szükségű, siessenek, hogy „amíg Róma tanácskozik, Saguntum el ne vesszen.”

Matiné.

A kaszinó-egyleti dalárda folyó évi november hó 5-én délelőtt 11 órakor a kaszinó nagytermében matiné rendezett.

A matiné hazafias intencióból lett rendezve, amennyiben tiszta jövedelme a fővárosban föllállítandó „Petőfi-ház”-ra volt szánva.

A matiné nagyon kevés számú közönség volt jelen. Közönségünknek a hazafias céllal szemben tanusított rideg közönye általános föltűntést keltett és ennek okát nem tudta senki sem kimagyarázni. Magasztos kulturhivatása teljesítésében, amikor egy ország hazafias törekvését — régi hagyományaihoz hiven — a dalárda támogatni óhajtott, igen leverőleg hatott e körülmény.

De azért a dalárda tagjai és a közreműködők lelkesedéssel szolgálták mégis az ügyet és a jelenlévőket ritka műtélvezetben részesítették.

A matiné műsora a következő volt: Kéler Béla „Rákóczy Nyitány.” Előadta a dalárda zenekara. A precíz, művészi előadás lelkes hangulatot keltett és a közönség zajos tapsokkal adózott.

Huber Károly „Honfidalát” a dalárda férfikara gyönyörűen énekelte, valamint gróf Festetics Leó által férfikarra írt „Árványhaj” népdalt és Szotyri Károly „Talpra magyar”-ját.

Végül a dalárda vegyeskara, zenekisérettel Erkel Ferenc imaszerű himnuszát énekelte.

Az előadás egyik legkiválóbb pontja Láng József, zombori kir. főgimnáziumi tanár, az ismert poéta „Petőfi hangja” című fölolvasása volt. A magas röptű, költői szárnyalású fölolvasás leirhatatlan hatással volt a közönségre, mely percekig hangos éljenekkel fejezte ki elismerését.

A fölolvasást szó szerinti szövegében itt közöljük:

Petőfi hangja.

Hallgattam az énekes madarakat. Ezerféle gyönyörűséggel sirták örömet s kacagták bánatukat. Mikor kinyílt az illatozó május. Barna fülemle bokorba szállt. Megáradt kis szive az illatozó új élettől s nem tudott betelni ajka a szerelem énekével. Repkedett bokorról bokorra s egyre edesebb énekével kereste, ki lesz a párja? . . . Hívta, hogy mély szerelemmel várja . . . Csattogta, hogy szerelme lelkesíti s ha betel boldogsága, tele lesz az egész liget hangos vidámsággal . . . kacagott, ha a sziv vágyánál valaki többre becsülne még mást is . . . Megáradt kis szive a sejtett boldogságtól s nem tudott betelni ajka a szerelem énekével . . . Édes gyönyörűséggel hallgattam a hangját. Aztán megszólalt a költő hangja is. „Szerelme tüze égett a fiatal szivében” és éneket mondott róla a fülemllénél is szebben.

templomokat, mint két nyomukból a tetszetősebb új, bőséges anyagom volt a világ mulandóságáról, mindennek a változásáról gondolkozni. Még a királyok és bírák egykori pompáját is az anyészet vette birtokába.

Még egy utolsó bűbajos pillantás (az örmény nyegedben) a próféták által annyiszor megkönyezett, a nemzetek által annyiszor áldott, magasztalt Dávid várára: Sionra, meglegedetten távoztam. Szivem tele volt bibliával. Idealizáltam a multat erősen. A szárnyaló képzeletem kifáradt. Elvezetre vágyó szemem jóllakott.

Ez is ama biborttűz alkonyatok közül való volt, melyeket nem feledék el. Alomvilágot láttam; többször álmodom tovább ezt a varázslatot.

A mecset csörrenő kulcsait bírláló főmindenes mély hajlongás között, fényre derült arccal, a kulcsok vig csörrentése mellett adott köszönetét. Szemeinek gyors hunyorgatásából megértették, hogy meg volt velünk, érted a fehér pénzzel elégedve a bagolyképi férfi. Meg lehetett magával is elégedve, hogy jó sora került, meg lehetett a csűrbehada is elégedő, hogy kiélték az alkalmat.

Ezenközben a nap lassan lecsúszott. Uralomra vergődött az est. Mind sürűbb fátyolt vont a távozó világosság mögé.

Látva a sokféle vallásfelekezet templomát, elgondoltam egy egymagamban, mikor az utolsó ajtó utánunk becsappant, milyen szép dolog volna az, ha egy akol és egy pásztor volna. Mennyivel előbbre haladna a világ, ha az emberek megértenék egymást és nem töltötenék el annyi időt vallásos surlódással, fegyveres verekedéssel a vallásért. De éppen magában Jeruzsálemban sződöttem meg arról, hogy egy akol és egy pásztor sohasem lesz. Tiszta szó, hogy Jeruzsálemban, ahol az ellentétek sorompóit olyan gyakran fölbuzzák, nem következik be ez az evangéliumi idő sohasem. A tornyokon továbbra is kereszt fog csillogni, kakas csikorogni, a szaracén kupolákon marad a félhold a meddig maradhat, zsina-gógán a csillag a meddig ragyoghat.

Vértesi Károly.

Kereste szerelme tárgyát. Lesietett a csöndes erdő tájak völgyeibe, ahol jó tanyáját tudta a galambsziveknek. Visszasietett a szabad rónára, ahol illatos réten egyre sugallotta gyönyörű énekeit a szivek vágya. Kereste párját a fülemllénél is szebben: „Szöke, barna lesz-e fürte, Szeme kék, vagy fekete? Szép a szöke, szép a barna, Mindakettő szép, ha szép; Hátha még a bájjal aztán A jóság is frigre lép . . .” Lány ez a hang, mint a meleg szellő érintése édes virágocskák pici szirmai. S mert ugy történt, hogy még is csalódott: összesir a szive síró hegedű hangjával. „Huzatja siralmasan, hogy magát kisirhassa.” De eszébe jut férfi büszkesége, sietve letörtli könyzeit, vidám nótához szoktatja a hangját: „Ne lássa az a csafia lány, hogy búsl a csalfaságán . . .” Nagy érzések mély erdejébe rejtőző galambkacagás ez a hang, mit vidám életnek magyaráz a völgy lakója, pedig ez a hang a vérző sziv hangos, de fájdalmas ltketése. Ez az a magyar lélek sirva-vidádása. Aztán megtalálta, akit szeretni tud. S megszólal költő-ajkán a beteljesült boldogság hangja, melynél nem fenségebb az imádság. Zsong, merengve elpihen, fölsir a boldogságtól s egész hangjában benne sír-zúg szerelme főséges hatalmát hirdető mély orgona akkordja. Szeretett mélyen, ahogy csak magyar sziv szerethet és éneket mondott szerelméről főségesen, ahogyan csak magyar költő mondhatta.

Hallottam ismét a hangját. „Elmerengve nézte lelkének legkedvesebb mulató tanyáját, a magyar alföldnek végtelen pusztáit.” Magasan álló napnak széles, nagy körökben mutatta bódolatát a királyi sas. S mikor megérkezett a renyhe légnak haragos ostorozója: a záporos zivatar is, fölbred nagy alkotásokra sóvárgó szive vágya. Keresi méltó tárgyát, amit megénekeljen; érzi, hogy „tespedő kor”-nak gyermeke, fölzug a birodalmától megszökött költő-ajkán a királyi sas. „Mért nem szültem ezer év előtt, Midőn születtek Árpád dalái . . . Be fölvettem volna magamat Hadvész után nyerítő paripára Keresni a sirt vagy babéromat Hazát teremtő barcok viharába . . . Be énekeltem volna diadalt Vitézeimnek párdúcörré dölve . . .” De mikor zúgó zivatar után százaszorosra szórta sugarát a delelő nap, mikor a vidáman fakadó vadrosabokorral együtt fölerzi költő-szive a szép magyar haza földjének átható szerelmét, hangzik magasztaló hangja, a gyönyörtől leboruló „Tied vagyok, tied hazám e sziv!” mélyeséges vallomása.

Hallgattam tovább költő-ajkán édes hangját „Ott jár a nagy város örökös zajában.” Sorsa nehéz s az idegen arcok közül melegedni vágyó szive visszazáll a szép alföld rónára. Maga előtt látja az érte örökké aggódó édes anyát és a lelketlen emberektől tönkretjuttatott, becsületes édes apát . . . Lomb nem hajol edesebben lombtestvérehez, meleg napsugár nem siet jobban tiszta tó habjához, mint a mennyi szeretettel igyekszik ez a legedesebb szavu magyar költő kérés hangja István öcsese szivéhez férni, hogy gondolzza helyette is az elaggott édes szülőket. „Szegény atyánk! Agg napjait a fáradástól én Mily édes-örömet fölmentem . . . Tégy érte, amit tenni bir erőd, Vedd vállaidra félig terheit S meglásd, öcsém, az Isten megsegít! S anyánkat, ezt az édes jó anyát, Oh Pistikám, szeresd, tiszteld, imádd!” Mély, édes és igaz ez a hang, mint maga erőd forrása, a költő szive vágya!

S fölhangzik újra költő-hangja. Pompáz körülötte a tavasz, — „mosolyogva néz rá a Dunától a Tiszáig nyuló róna képe,” — de sötét korban él, letiporva látja az emberjogokat. Belescap a kínos ellentét szive hurjaiba s fölhangzik ajkán a milliók vágyát hirdető emberegyenlőség világmegváltó szözata. De megreszket a szive. Előtte áll az Apostol, kit nagy lelkének népboldogító törekvéseiért már az iskola padjai között nyomon kísért a sötét gyűlölködés. Előtte áll az Apostol, kit „társai csodáltak, ámde nem szerettek” s megszállja lelkét az aggodalom, hogy irigyen bámoló arcokat gyűjt maga köré, pedig a szive szeretetre vágyik. Megreszket a lelke a keserű tapasztalattól: „Gyakran nem érti emberét a kor; Nagyot terem nagy lelke erejéből S ez bukása is; népet fölviszi Olyan magasra, honnan ez leszédül . . .”

De félt-e valaha éltető napsugár tiszkos háztetőkre szállni? Félt-e valaha aranyos virág kitörni kelyhét, mert vihar is érheti? Félt-e valaha szelvéz fájdalmát végigsírni a pusztának, mert a környező erdőben marcangoló ágak fogják megtépni arcát panaszos hangjáért?

Megvolt költőnk szivének öröme. Méltó fénybe vonta költő érdemét a nemzet elismerés. „A hir csillagja sugárt vetett” koszos homlokára — és ő még sem énekelte örömet. Végigsirta elnyomott, sóhajto nemzetének fájdalmát s retentő átkot mondott a zsarnokokra.

Jól látta, hogy „felhős az ég hazáján.” Elborult a gazdag rónatáj fenséges képe. „Kemény szél fujt, lángra kapott a szikra” s mig óvja népét: „Vigyázzatok a házaikra” — a nemzeterdő fái közé csapott a szabadságharc vészviharos fergetege. S csattogó kardoknál is csattogóbban, háboru vészhangjainál is vészében hangzott fel csatadalainak hangja. „Trombita harsog, dob pereg, Kész csatára a sereg, Előre! Süvit a golyó, cseng a kard, Ez lelkesíti a magyart, Előre!” Mintha a Rákóczyak, Hunyadiak és Zrinyiek hősiessége egyszerre támadt volna fel, oly megrázkódtató erővel tört ki Petőfi hangjában a megsértett nemzet-önérzet!

Elnémult az a vihar is . . . De Petőfi hangját most is hallom. És hallgatom százaszor. Hallgatom százaszor, mert a legedesebben magyarázza meg hangja a hazaföldjének gyöngéd rózsát és kitörő vihart egyaránt termő,

szentséges erejét! Hallgatom a hangját, mert legedesebben magyarázza meg magyar voltomnak összes dicőségét. Hallgatom a hangját, nemzeti életünknek magasatos fölnevelőjét és áldom az Istenemet, hogy ez a költő magyarnak születhetett.

Ujdonságok.

Katonai előléptetések. A király a 23. sz. cs. és kir. gyalogezredben Leitner József másodosztályú századost első osztályú századossá, Worki József hadnagyot főhadnagygyá és Maicen Milán tiszthelyettes hadnagygyá nevezte ki.

Át helyezés. Nechwatel Rajmond főhadnagy a 23. sz. cs. és kir. gyalogezredtől a 65. sz. cs. és kir. gyalogezredhez hasonló rangban áthelyeztetett.

Ténylegesítés. Bittermann Béla cs. és kir. 23. gyalogezredbeli tartalékos hadnagy ténylegesített és az 57. sz. rangsorozatot nyerte.

Miniszteri biztos. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Margalits Ede dr. a budapesti kir. tudományegyetem nyilvános rendes tanárát az újvidéki gör. kel. szerb főgimnáziumhoz az 1899. és 1900. tanévre miniszteri biztossá nevezte ki.

Villamvilágítások tanulmányozása. Városunk által a villamos világítások tanulmányozására kiküldött bizottság folyó hó 10-én Budapestre és innen Kecskemétre utazik az ottani villamvilágítási telepek berendezésének tanulmányozására. A bizottság Trischler Ferenc polgármester elnöke alatt Koczkar Zsigmond kir. közjegyző, kir. tanácsos, Zakó István dr. ügyvéd, Falcione Gusztáv nagybírtokos, Grünert Samu dr. ügyvéd, Bittermann Nándor nyomdatulajdonos, városi bizottsági tagok, Latinovits Szaniszló tanácsos, a villamvilágítási ügy előadója és sárói Szabó László városi mérnököl áll. A bizottság e hó 15-ike táján tér vissza városunkba.

Halálozás. Putnik Rezső volt vármegyei alszámvévo, tart. m. kir. honvédbadnagy, csüttörtökön délután elhunyt. Temetése nagy részvét mellett pénteken délután ment vége rokonai és volt tisztársainak részvétele mellett. Az elhunyt ravatalára a vármegyei arvaszéki számvévőség koszorút helyezett. Béke poraira!

Pályázat. O-Becse községénél a rendőrmesteri állásra pályázat van hirdetve 14 nap alatt.

Tiszti ellenőrzési szemle. Az évenként szokásos tiszti ellenőrzési szemlet folyó hó 4-én, szombaton tartották meg városunkban. Ugy a cs. és kir., valamint a m. kir. honvéd tartalékos tisztek teljes díszben jelentek meg. Sok egyenruhás alakot lehetett látni az utcákon.

Előléptetés. Kanyó Lajos, az újvidéki m. kir. honvédszászlóalj tiszthelyettese, m. kir. honvédbadnagygyá lépett elő.

Bökezü érsek. Csurogról küldöttség tisztelettel pénteken Császká György kalocsai érseknél, Nagy Mátyás plébános vezetése alatt és megköszönték a templomra adott fejedelmi ajándékát. Ugyanakkor a kegyes főpásztor tudakozódott a község társadalmi viszonyairól és miután értesült, hogy a „Kath. olvasóköri” mely szép és hazafias eszmét szolgál, ismert bökezűségével 300 forint ajándékozott a kör részére vásárlandó egyleti ház céljaira.

Halálozás. Plávnáról írja tudósítónk: Farkas Sándor nyug. plávnai községi jegyző niucs többé. Október hó 29-én délután 3 órakor kísérték örök nyugalomra. Temetése impozáns volt. Ily temetést még Plávna községe nem látott. A község lakóinak nagyja s apraja megjelent a temetésen. A vidékről megjelentek a palánkai főszolgabíró vezetése alatt a szolgabíroság tisztikara, a kir. járásbíró és aljárásbíró családostól, a palánkai és hódásági járás jegyzőinek legnagyobb része. Azonkívül számtalan ismerőse megjelent Bacsa, Déronya, Novoszello, Bácsujfalu, Vajszka, Szilbás, Palánka, Cséb, Bukin s még számtalan községből. A temetési szertartást Firány József plébános vezette Kopping Péter novoszelloi, Jeger Konrad déronyai plébános s Bogyanac Kristóf szt. ferencrendi áldozár segédle'e mellett. Számtalan koszoru díszítette a koporsót, sőt még egy külön koszornállványon is vitték a koporsókat. Kanyó Ödön plávnai segédjegyző koszoruján a következő felirat volt: „Második atyámnak — fia Ödön”; „Felejthetetlen barátunknak — Firány József és Kugler Béla”; „Szeretett kartársunknak — a palánkai járás jegyző kara”; Tripolzky Béla koszoruja: „Sándornak — Béla”; „Szeretett kartársunknak — a hódásági járás jegyző kara”; „Felejthetetlen Sándor bátyjunktak — bácsi vadászatársaság”; „Felejthetetlen barátjunktak — Nagy Pista és Géza”; „Drága keresztapámnak — Sándorka”; „Veidmansbeil — Ivan von Adamovits”. Élővirág koszorut küldött dr. Tumbász István vajszkai plébános és Teichmann Celesztin, a megboldogultnak kis kedvence. Nyugodjék békében s legyen könnyű a föld drága szeretett porai felett. Elhunytáról Plávna községe a következő gyászjelentést adta ki: Plávna község előjárósága szomorodott szívvvel jelenti, hogy baachmegeyi és nagy-nyujujtádi Farkas Sándor nyug. községi jegyző, Plávna községnek 25 éven át volt jegyzője, életének 54. évében folyó évi október hó 27-én délután fél 7 órakor szivszélhűdés következtében jobblétré szendertilt. Hült teteme folyó hó 29-én délután 3 órakor fog a róm. kath. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyeztetni. Lelki nyugalmaért az engesztelő szentmise-áldozat f. hó 30-án délelőtt 9 órakor a plávnai róm. kath. templomban fog a Mindenbatónak bemutatattni. Béke lebegejen porai felett! Plávna, 1899. október 27-én. Az előjáróság.

Uj ármentesítő társulat. A Bács Bodrogh, Baranya és Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyék területén levő Margitta szigeti öblözet az 1885. évi XXIII. t. c. 82. §-a értelmében ármentesítő társulattá alakult.

Fölolvasás. Virter Ferenc, lapunk munkatársa, folyó hó 4-én az „Aurora” irodalmi és művészeti társaság által rendezett estélyen „Amerikai élmények” című nagyérdékű fölolvasást tartott.

A zombor-ó-becsei vasut ügye végleg befejezést nyert. E hó 24-én kezdik meg a közigazgatási bejárást. O-Becsen 29-én és 30-án működik a bizottság. A közigazgatási bejárás után rögtön hozzálatnak a vasut építéséhez, mely a jövő ősze teljesen elkészült.

Kegyuri ülés. Zombor szab. kir. város róm. kath. kegyuri bizottsága 1899. évi november hó 12-én d. e. 11 órakor a városbáza nagytermében rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Vízlecsapolási ügyben a kegyuri bizottságot képviselő megbízott választása. 2. A kegyuri bizottság elnökének intézkedése a párbér-fizetésre jelentkező felektől részlettörlesztés elfogadása iránt. 3. Ofelcsége boldogult Erzsébet királyné emlékére emelendő „Örökimádás templom“ javára indítandó adományra vonatkozó gyűjtő-iv. 4. A magy. kir. vallás- és közoktatásiügyi miniszterium számvevőségének értesítése az 1898. évi iskolai alap számadási kivonat jóváhagyása tárgyában. 5. Falcione Sándor zombori földbirtokos által — a Nenádicsi pusztán — felállított új kökeresztől szóló alapító levél. 6. Fejér Gyula apát-plébános előterjesztése a plébániához tartozó istállóinak alapos kijavítása folytán felmerült 77 forint 86 krnyi munkadíj kiutalványozása iránt. 7. A folyó évi 25. számú határozattal megbízott választmány jelentése a plébánia épületében eszközölt építkezések felülvizsgálása és felmerült többlet-munkálatok után 54 frt 94 krnyi összeg kiutalványozása iránt. 8. Az egyházmegyei főhatóságnak 3794. számú leirata néhai Korizsáner Jánosné szül. Fodor Katalin által mise-alapítványra hagyományozott és ez ügyben Zombor város árvaszékének a mise-alapítvány részére kiutalványozó végzése. 9. Az egyházmegyei főhatóságnak jóváhagyó leirata a 15. számú bolt helyiség használatának tárgyában. 10. Az egyházmegyei főhatóságnak jóváhagyó leirata az 1-ső számú bolt helyiség használatának tárgyában. 11. Zombor város tanácsának folyó évi 10763. számú utalványozó végzése a néhai dr. Haynald Lajos volt bíboros érsek 50 éves jubileumára gyűjtött 517 forintból való takarékpénztári könyvecskének a templomi pénztárba történő átutalása iránt. Ugyan ezen ügyre vonatkozólag pénztárnok jelentése. 12. Apát-plébános előterjesztése a templomi orgona alapos kitesztogatására és a fuvójának gyökeres kijavítására folytán felmerült 35 frtnyi munkadíj kiutalványozása iránt. 13. Néhai Parcesitis István és Dorotits Franciska 83 frt 60 król szóló misعالapító-levél. 14. Kőrös Eszter zombori lakosnak a Kőrös-fele alapítványhoz tartozó 17 hold 100 ölli föld használatának felmondása iránti bejelentése. 15. Zombor város tanácsának folyó évi 14654. számú megkeresése a zombori 5792. számú tkvben bekebelezett 13860 frt 70 kr erejéig a zálogjog törleszi engedély kiállítása iránt. 16. Petőfi házra gyűjtendő adományok iránti gyűjtő-iv. 17. Lóvy testvérek kérvénye a plébániák alatt levő 7. és 8. számú bolt helyiség Pandurovits D. Milán zombori rófköskereskedőnek alhasználatba adhatása iránt. 18. Időközben beérkező tárgyak.

Esküvő. Deák Péter, a zombor-bajai színházak igazgatója, folyó hó 2-án Szolnokon vezette oltárhoz Kovacsits Margit kisasszonyt.

Apatin a párisi kiállításon. Az apatini kószártonok szövetkezete a párisi világkiállítás magyarországi osztályának kormánybiztosa felhívása következtében a párisi kiállítási tárgyakat elkészítette s a mult heten a szövetkezeti épületben több napon át közszemlélre voltak kitéve.

Tűz. Vasárnap este 9 óra tájban Plávsity Julka fecske-utcai házában melléképületei eddig fel nem derített okból kigyuladtak. A városbáza toronyór lövéseire megkondultak a vészharangok és a zombori önkéntes tűzoltóság őrszeme és annak működő tagjai néhány perc alatt a vész színhelyén voltak és önfeláldozó munkálatok sikerült a tüzet rövid idő alatt lokalizálni. A tüzoltást Czeder János, az önkéntes tűzoltó-egylet nagyeredmű főparancsnoka nagy szakavatottsággal személyesen vezette. A tüzrendőri vizsgálat lapunk zártakor még folyamatban van.

Eljegyzés. Percs Aladár m. kir. honvédhadnagy f. hó 4-én jegyet váltott Magyar Margit kisasszonnyal, Magyar György szabadkai földbirtokos leányával.

Másodvirágzás és termés. A verőfényes szép őszi időjárás a tavasz erejével hat a természetre. Mindenfelé virágzanak a fák, különösen az akácok a nótá igazságot bizonyítva, mely szerint „kétyszer is nyit az akáca virága“. Az idén gyümölcsfák is virágzanak, sőt van olyan is, amely kétszer termett. Így Trischler Gyula vármegyei számvevő bátya-utcai házában udvarán egy almafa pár hét előtt második virágzásnak indult és második termést is hozott. Az érdekes természeti jelenségnek sok nézője van.

Rejtélyes holttest. A szabadkai határban levő vágó-járási homokföldéken, vadászati közben, folyó hó 3-án egy elásott emberi hullára akadtak, a kinek a koponyája kilátszott a földből. Rögtön jelentést tettek a rendőrségnek. Másnap, pénteken reggel Bogáromy János kir. törvényszéki vizsgálóbíró és Hegedűs János alkapitány a mentőkkel kimentek a tett színhelyre és a hullát nagy óvatossággal kiemelték a földből. A 35—40 éves embernek a bal karja hiányzik s már 4—5 hónap óta feketett a földben. Az ismeretlen hullát beszállították a bonházba.

Régi leletek Zentán. Zenta közelében a bátkai kompjáronál alig néhány hete számos, a török világból való koponyát, lopatkót és edényt találtak. Most a napokban ismét érdekes leletek akadtak. Ádám János zentai lakos szántás közben néhány darab ézteni denárt talált. A denárok Róbert Károly, Anjou házbeli király idejéből valók, a ki 1308—1341-ig uralkodott. Branoacska Todor zentai ny. tanító pedig a prehisztórikus korból való, mintegy másfél kilogramm súlyú szerpentinkóból készült fejszere akadt.

Betörő gyerekek. Benák Márkó és Ivesin Jován 14 éves suhanc gyerekek a mult éjjel Zundl József szántai kereskedő kirakatát betörve, onnan 4 stlveg enkröt és egy esomó mindenféle apróságot elloptak. A vakmerő kis betörők nem elégedtek meg ezzel, hanem egyes parasztházakból szárnyas állatokat tulajdonítottak el, melyeket korcsmárosoknak, kereskedőknek potom árért eladtak s az ár borban megitták. A csendőröknek sikerült kinyomozni a tetteseket.

Az ó-becse-t-becsei törvényhatósági ut tovább fejlesztése iránt október hó 30-án Hanke Imre központi főszolgabíró elnökelete alatt helyszíni szemle volt, mely alkalommal az ut továbbépítése hatóságilag elrendeltetett.

Jeszenszky Dezső. Lapunk zártakor vesszük a szomorú hírt, hogy Jeszenszky Dezső, a zombori kir. főgimnázium nagyeredmű tanára, áldásos nevelői működésének 28-ik évében jobb létre szenderült. A megboldogult a tegnapi esti órákban hunyta le örök álomra szeméit. A ez-tiszteletben állott kiváló tanférfi halála városunk minden társadalmi körében általános, igaz részvétet keltett. Halálával egy igaz, ideális gondolkozású tanférfi szép és magaslatos pályafutása ért véget, mely mindenkor a haza ifjúsága javára szentelt munkásságának örök emlékeje. A hála, a tisztelet virraszt ravatalánál és ott zokog szerető hitvese és leánya, a kik vele a legszeretőbb férjet, a legjobb apát veszítették el. Életének megáldott emléke előtt kegyelettel borul le városunk közönsége. A kir. főgimnázium homlokzatán gyászlobogó leng, hirdelve a mély gyászt, a mely az intézet tanári karát és tanuló ifjúságát érte. Egy negyed századon túl működött a tanári pályán és az ő neve és áldott emléke a zombori főgimnáziummal örökké össze van forrva. Százakra megy volt tanítványainak száma, a kik ma már a közélet harcosai, ezek is áldó kegyelettel emlegetik jó szívét. A főgimnázium tanártestülete a következő gyászjelentést adta ki: A zombori állami főgimnázium tanártestülete mély fájdalommal jelenti, hogy szeretett kartársa Jeszenszky Dezső főgimnáziumi rendes tanár f. évi november hó 6-án munkás életének 54-ik, áldásos működésének 28-ik évében jobb létre szenderült. A megboldogultnak földi maradványai f. évi november hó 8-án délelőtt fél 11 órakor fognak a zombori szent Rókusról nevezett sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Zomborban, 1899. évi november hó 7-én. Emléke legyen áldott!

Tűzvész. A tegnapi esti órákban újra a vészbarang kongása verte fel a városunk csendjét. A Zrinyi utcában lévő és özv. Lippertné tulajdonát képező földszintes lakház padlása eddig ki nem derült okból kigyulladt és az ott felbuzogott forgács hatalmas lánggal tört ki a cseréptető alul. A tűz gyorsan terjedt és mire az önkéntes tűzoltóság a vészhelyére ért, már az egész tető lángban állott. A tűzoltóság a szomszédos házak védelmére az előkészületeket megtevéen a tűzoltáshoz fogott, amely eleinte vízhiány miatt csak lassan ment. A víztömők nagy számmal a helyszínre vitetvén az oltás teljes erővel ment és néhány órai fáradságos munka után sikerült a tüzet lokalizálni. A szűk utcát óriási néző közönség töltötte meg, a mely a közlekedést megakasztotta és hátrányára volt az oltásnak. A ház egész tetőzete legett, a kár a biztosítás révén megtérül. Lapunk zártakor a tüzrendőri vizsgálat folyik, a mely a tűz keletkezésének okát van hivatva kideríteni.

Ingyenfürdők. Dr. Széchenyi Tamás kulai főszolgabíró kieszközölte Heinz Albert csatornai illetékgazdától, hogy ugy a Ferenc, mint a Ferenc-József-csatornák mentében levő községek a csatorna megfélelő nagyságu vízterületét bekeríthessék s azt mint ingyenes népfürdőt használhassák. Ehhez képest a jövő nyárra minden csatornamenti községekben meg lesznek az ingyenes népfürdők, melyek nemcsak célszerűen fognak berendeztetni, hanem mentőeszközökkel is felszereltetni s így bizton remélhető, hogy a szabad fürdés áldozatainak száma tetemesen csökkenni fog.

Halastó Zentán. A zentai halastó befejéséhez közeledik. A tó fenéke már a tervezett módon ki van tisztítva és közepén egész hosszában csatornázva. A munkások most a telettők kimélyítésén dolgoznak. A halászház teljesen kész és a tervezett artézi kutak furását a napokban már megkezdik. Mindvégig alkalmas idő kedvezett a nagyszabású munkálatoknak, a melyek oly kedvező eredménnyel vannak kezelve, hogy a tó zavartalan használatát évek hosszú sorára biztosítják.

Főcsatorna Budapest és Baja között. A földmívelésügyi miniszter rendelete a VIII. ker. m. kir. kulturmérnöki hivatal elkészítette a pestmegyei Duvavölgy lecsapolási tervét, a mely a Budapesttől Bajáig húzódó, mintegy 20 mérföld hosszú és 3—4 mérföld széles, tehát több mint 60 négyzetmérföld kiterjedésű területen fellépő létesítés, rég idők óta panaszt vizhajok megszüntetését, illetve ezen nagy vidék közgazdasági, közlekedési, nemkülönben az itt fekvő számos községek közegészségi viszonyainak javítását célozza. A terv szerint a megfelelő számú mellécsatornák által összegyűjtött víz Kun Szent-Miklóstól Bajáig húzódó főcsatorna segítségével Bajánál vezetettnek a Dunába, a hol már a vízbevezetés a Dunának bármily magas vízállása mellett mindenkor szabadon lehetséges. A területnek egy része minősége folytán a lecsapolás mellett az öntözésre is reá szorul: ennek figyelembe vételével, az öntözés lehetővé tétele céljából, a lecsapolással kapcsolatosan, öntöző csatorna kiépítése is tervezett, melynek segítségével a jelenleg tervezett berendezés mellett is a gubacsi elzárás fölött a Dunából kivezetett öntöző vízzel már mintegy 20,000 kat. holdnak megöntözése lehetséges. A költségek összesen 2,557,000 frta számítottak, melyből a 159,000 holdat kitevő, tényleges víztől szenvedő terület kataszteri holdjára 16 frt egyszerűmunka-kor befektetés esnek. Az évi megterhelhetőség az esetben, ha a költség törlesztése kölcsön útján szeretnének meg, a törlesztés és fenntartás beszámításával átlag 1 frt 28 kr lehet, mely a területnek különféle minősége folytán előrelátólag szükséges osztályozása szerint fog az egyik vagy a másik irányban módosulni. A társulat megalakítása iránt szükséges előintézkedések jelenleg már folyamatban vannak.

Felakasztotta magát. Mult hó 27-én éjjel Miatov Lázár keletbair földbirtokos a falhoz támasztott létrára felakasztotta magát. Hozzá tartozói 28-an reggel vették észre, értesítették a szabadkai rendőrséget s Hegedűs kapitány megindította a hivatalos vizsgálatot. Holttestét a bajai temető bonházába vitték. Tettenek oka ismeretlen.

Pályázati hirdetés a budapesti „Tanítók Háza“ internatusába való felvételére. Az „Eötvös-alap Országos Tanítói Egyesület“ elnöksége a folyó évi november hó 19-én a magyarországi köznevelés és közoktatásügy szolgálatában álló kiseddők, nevelők, tanítók, tanítónők és tanárok gyermekei számára megnyitandó „Tanítók Háza“ internatusában való felvételére a következő felhívást bocsátotta ki: „Az „Eötvös-alap Országos Tanítói Egyesület“ folyó évi november hó 19-én megnyitja a Tanítók Háza internatusát; a mely internatusban egyelőre 50 tanuló ifju nyerhet fűtéssel és világítással egybekötött lakást. Az internatusi díjak havonként 8 frtosak, 4 frtosak és ingyenesek. Folyamodhatnak a budapesti tudomány- és műgyetemen vagy egyéb fő- és szakiskolákban jelesen tanuló azon magyarországi tanítók gyermekei, a kik az „Eötvös-alap Országos Tanítói Egyesületnek“ rendes tagjai voltak vagy rendes tagjai a jelenben s ebbeli kötelezettségeiknek az alapszabályokba előirt módon és mértékben pontosan eleget tettek. Előnyben részesülnek a tanítói egész vagy felárva és azon megyei tanítótestületek ajánlottjai, a mely egyesületek alapítványi összegeiket vagy annak kamatait már befizették. A Tanítók Háza internatusába magukat fölvetetni óhajtó tanuló az Eötvös-alap elnökségéhez intézett s a mult tanévről szóló iskolai bizonyítvánnyal vagy indexekkel és a jelen tanévre való fölvetelt igazoló okmányokkal, valamint az alapítványt tevő tanítóegyesület ajánlólevelével fölszerelt kérvényeket folyó évi november hó 10-ig naponként délután 3—5 óra között személyesen Józsa Mihály kir. s-tanfelügyelőnél, a „Tanítók Háza“ gondnokánál (Szentkirályi-utca 47. sz. alatt) nyújtsák be. Budapestben, 1899. október hó 28-án. Az „Eötvös-alap Országos Tanítói Egyesület“ nevében: Péterfy Sándor, elnök. Lakits Vendel, titkár.“ Minthogy a Bács-Bodrogh vármegyei községi tanítóegyesület is a megnyitandó internatusban „Czirfusz Ferenc szoba“ címen alapítványul biztosított helylyel rendelkezik, felhívtnak a megye területén bármily jellegű iskolánál is működő tanférfiak, (kiseddők, nevelők, tanítók, tanítónők, tanárok) hogy a fenti pályázati hirdetmény szerint benyújtandó kérvényeikhez a vármegyei tanítóegyesület ajánlólevelének elnyerése végett megkereséseiket — eltekintve a fentebb közölt pályázati határidőtől — legkésőbb november hó 15-ig alulírott elnökséghez küldjék be. Kelt Bezdánban, 1899. évi november hó 5-én. Moinar Ferenc, a várm. tanítóegyesület elnöke.

Gyilkos katona. Ujvidéki tudósítónk írja: Véres eset színhelye volt vasárnap este az ujvidéki futaki-utca egyik vendéglője. A Schmausz-féle vendéglőben katonák és polgárok mulattak külön-külön asztalnál. A katonák többen voltak, vigabban is voltak s egyre gunyolták a cibileket. Éjfél felé a katonák oly botránnyosan viselkedtek, hogy a vendéglős kénytelen volt egy 70 ik ezredbeli katonát kiutasítani. Ez eleinte vonakodott eltávozni, de a vendéglős fenyegette, hogy fejlelenti a parancsnokságnál, a mire ez felkötötte oldalfegyverét és távozott. A vendéglős pincére az ajtóig kísértte a katonát, mikor az ajtóhoz ért, kinyitotta és kirántva oldalfegyverét visszafordult és a vendéglős mögött álló pincért melbe szurta, azt híven, hogy a vendéglős áll háta mögött. A pincér összeesett s az első orvosi segély után a kórházba vitték s algha fog felegyülni. Az eset után azonnal értesítették a rendőrséget és dr. Relák vizsgáló, dr. Koch törvényszéki orvos és Bachmann rendőrbiztos a helyszínen megjelentek és jegyzőkönyvet vettek fel az esetről. A tettest pedig a rendőrség az éj folyamán elfogta s a rendőrség börtönebe kísérte, a honnan másnap a katonai börtönbe kísérték. A kihallgatáskor beismerte, hogy 5 szurta meg, de nem őt, hanem a gazdát akarta megszünni azért, mert a koresmából kiutasította s ezt nagyon restelte társai előtt. Azzal is védekezett, hogy nagyon sok bort ivott s nem tudta mit csinál. Egyelőre az ujvidéki katonai fogházban tartják.

Csaló ügyek. Zentán Bagi János, Takács Tamás, Száki János, Nagy-Abonyi Lázár és Nagy Jakab felsőhegyi lakosok panaszt tettek a rendőrkapitányságnál, hogy mult hó 9-én távollétükben két biztosítási ügynök járt házuknál és feleségeiket hamis uton házaik biztosítására bírták, illetve kényszerítették. Azt állították, hogy ők a kormány rendeletéből jöttek felvenni házaikat a biztosításra s így ne is szegüljenek ellene, mert különben meg lesznek büntetve. Kísérletükben volt Kocsis Szturke István zentai önk. tűzoltó és az előadottak valóóságát bizonyította. Az ügynökök azután felvették a biztosítást és a háztulajdonosok neveit. Kocsis Szturke István tűzoltó a felvett biztosítási okmányokat aláírta. Panaszosok bevitték a náluk hagyott biztosítási pléb-táblákat, melyeken a „Phönix“ szó vagyon. A rendőrkapitányság irt a „Phönix“ társaság szegedi vezérügnökségének s megtudta, hogy az erőszakos ügynököket Manojlovits Demeter és Rubman Miksának hívják. A két ügynök és a biztosítási okmányok aláírója ellen csalás és okmányhamisítás miatt a rendőrkapitányság megtette a feljelentést a kir. járásbírószághoz.

Párbaj. Steinitz Gyula ügyvédjelölt K. L. bajai városi hivatalokkal október hó 26-án kardpárbajt vívott, amelyben az előbbi könnyebb, az utóbbi súlyosabb sérülést szenvedett. A párbajra okot vendéglői összeszólalkozás adott.

Elgázolás. Vert János bajsai lakos harmadmagával ballagott a bajsai országúton a pénteki hetipiac után hazafelé, a midőn Bugyi Albert bajsai lakos lovai valamint megriadva, a kocsit elragadták s Vertet elgázolták. A szegény ember lábtörést szenvedett s most súlyos betegem fekszik. A vizsgálat megindult.

Törvényszéki és Rendőri Újság. E cím alatt új jogi szaklap jelent meg dr. Guthi Soma fővárosi ügyvéd szerkesztésében. Az első szám, amely eredeti illusztrációkat is közöl, hosszabb cikkekben tal arra, hogy a bűnvádi perrendtartás életbeléptetésével egyidejűleg rendszeresíteni kellene a bírói, ügyési és védői palástviselést. A tartalmas és élénk szerkesztett új lap gyakorlati szempontból foglalkozik több aktuális jogi kérdéssel. Megjelenik minden vasárnap.

Öngyilkosság. Bányai Julius feketehegyi lakos mult vasárnap öngyilkossági szándékból gyufaoidatot ivott s foszformérgézés következtében nagy kínok között meghalt. Tettenek oka családott szerelm. Mintán az öngyilkosság esete kétségtelen, a szerencsétlen boncolás nélkül temették el.

Avató ünnepség. A h.-m.-vásárhelyi állami óvónoképző intézet, mely az 1891. t. c. egyetlen teljes és első megtestesítése 1892. dec. hó 4-én nyitott meg a lehető legszerényebb viszonyok közt. Most, hogy a magas közoktatási kormány kiváló kegyéből nem különben belterjedelmre is, a tanterv kibővítése által teljes betetőzést nyert. A város és intézet hálájának és örömeinek jeléül folyó év dec. hó 3-án avató ünnepséget rendez, melyre az intézetnek 1892. óta volt rendes növendékei azon kéréssel hivatnak meg, ez uton is, hogy kívánt megjelenésüket legkésőbb f. november hó 18-ig az intézet igazgatóságának a fogadás és elszállásolás érdekében bejelenteni sziveskedjenek. Ribiczey Aladár igazgató.

Boritaladó és huszfogyasztási adó beszedési jog. A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság értesítése szerint a Veprovác, Bajsa, Kis-Hegyes, Pacsér, Bács-Kula községek és Zombor város területén fizetendő boritaladó és huszfogyasztási adó beszedési joga az 1900. évi január hó 1-től 1900. évi december hó végéig terjedő időre, esetleg a fölmondás fentartásával az 1901. évre is nyilvános árverés útján bérbeadják. Az árverés Veprovác községére nézve a m. kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében 1899. évi november hó 16. napján délelőtt 11 órakor, Bajsa községére nézve november hó 16-án délelőtt 9 órakor, Kis-Hegyes községére nézve november hó 16-án délelőtt 10 órakor, Pacsér községére nézve november hó 16-án délelőtt 10 órakor, Bács-Kula községére nézve november hó 16-án délelőtt 11 órakor, Zombor városra nézve november hó 15-én délelőtt 10 órakor fog megtartatni és amennyiben ez az árverés eredményre nem vezetne, a második, esetleg a harmadik árverés a következő első, illetve második napon ugyanazon helyen és ugyanolyan órában fog megtartatni. A bérelni kívánók a következőket vegyék tudomásul: Veprovác községére nézve: 1. a kikiáltási ár évenként a boritaladó fejében 5404 kor. 20 fil., 2. a huszfogyasztási adó fejében 593 kor. 07 fil., összesen 5997 kor. 27 fil.; Bajsa községére nézve: 1. a kikiáltási ár évenként a boritaladó fejében 3095 kor. 02 fil., 2. a huszfogyasztási adó fejében 471 kor. 70 fil., összesen 3566 kor. 72 fil.; Kis-Hegyes községére nézve: 1. a kikiáltási ár évenként a boritaladó fejében 7914 kor. 30 fil., 2. a huszfogyasztási adó fejében 929 kor. 92 fil., összesen 8844 kor. 22 fil.; Pacsér községére nézve: 1. a kikiáltási ár évenként a boritaladó fejében 4613 kor. 80 fil., 2. a huszfogyasztási adó fejében 1782 kor. 76 fil., összesen 6396 kor. 56 fil.; Bács-Kula községére nézve: 1. a kikiáltási ár évenként a boritaladó fejében 18330 kor. 63 fil., 2. a huszfogyasztási adó fejében 3082 kor. 16 fil., összesen 21412 kor. 79 fil.; Zombor városára nézve: 1. a kikiáltási ár évenként a boritaladó fejében 59658 kor. 34 fil., 2. a huszfogyasztási adó fejében 33470 kor. 28 fil., összesen 93128 kor. 62 fillérben határozatik meg. Az érdeklődőknek bővebb fölvilágosítást nyújt a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság 104962., 104963., 104964., 104966., 105122. és 105566/VI—1899. sz. a. kiadott árverési hirdetménye.

Borladás. Kittnő idei és tavali bor van eladó Schlachter Józsefnél Zomborban.

ELSŐ SZERELEM.

Ira: Herold Gyula Béla.

Sajó Sándor ott ült szorosán a barátja mellett a „Corso” kávéház kicsiny márványasztaljánál. Mozdulatlanul, mereven ült, csak az ujjai játszottak idegesen a fénylő gyufatartóval. Nem is igen vette észre, mikor a pincér eléjük helyezte a párolgó mokka-levet; csak a gyufatartót forgatta tovább. Egyszerre aztán felült a fejét, ránézett azokkal a sötét tűzű, mélyen benn égő szemekkel a barátjára s beszélni kezdett. Halk, egyhangú hangon; nem igen érthettem, hogy mit. Csak azt láttam, hogy a három kocka cukrot egyenként stílyesztgette a vizes poharába. Aztán egy fájó mosoly jelent meg az ajkán, mikor a barátja figyelmeztette, hogy mit csinál.

— Látod, — mondá keserűen — minő badarságot tud elkövetni az ember, ha fel van forgatva a lelki egyensúlya. Te a legjobb barátom vagy s eléggé ismered a lelkemet, de látom, hogy mégsem tudod megmagyarázni magadnak a hangulatomat. Megigértém, hogy elfogom mondani mindazt, a miken keresztül mentem s a mit te nem tudsz összhangba hozni, pedig tulajdonképpen nem szeretek róla beszélni.

Egy pillanatra elhallgatott. Végig simította a homlokát s szóltanul révedezett maga elé; meglátszott rajta, hogy önmagával küzd. Aztán vállat vont, még közelebb buzódott a barátjához s halk hangon beszélni kezdett.

— Régen volt, nagyon régen, mikor megismertem. Olyan aranyhajú gyermek volt még, mint a hogy a művészek az angyalkákat szokták ábrázolni; tengeremélységű szemekkel, rózsás, hamvas arccal. Úgy volt, hogy a szülőim ugyanoda mentek lakni, a hol ők laktak. Így aztán minden nap találkoztunk. Együtt mentünk el az iskolába s a melyiktől aztán előbb kijött, megvárta a másikat. Ott játszottunk, ott tanultunk együtt a kicsiny virágos kertben reggeltől napestig. Akkor még nem tudtam mi a szerelem. Az ő tizenéves lelké is ment volt az ily fajta indulattól. De isten tudja nem tudtuk egymás társaságát nélkülözni. Vele voltam, vele mentem mindenhol, mintha csak az árnyéka lettem volna.

Elővett egy szivart, meggyújtotta, aztán folytató: — Multak az évek; és a minő arányban szépsége fejlődött, épen úgy napról-napra valami új kegyetlenség-

get talált ki számomra. Pedig ezalatt halálosan megszerettem aranyhaját, nehéz selyempilláit, melyek beárnyékolták nagy tengerszín szeméit. Hogy ő szeretett-e engem?... isten a megmondhatója. Ha ma rám mosolygott, holnap bizton számíthattam a legkegyetlenebb megaláztatásra, egy megjegyzésre, melylyel eddigi összes ígéreteit összetépte. Végtelen öröme telt abban, hogy engem a legválogatottabb kínzásokkal boldogított. És mikor már néha tovább nem állhattam s haragosan elhagytam, egész nap szomorú volt. Olyan tájadalmasan tudott nézni azokkal a nagy szemekkel, hogy elszorult a lelkem mindannyiszor s még én kértem tőle bocsánatot a miért megsértett. Ilyenkor oly jó, olyan édes tudott lenni; beszélt a szerelméről, a mely végtelen mint a csillagos ég; szagotlan, idegesen beszélt, s mikor aztán megérezte, hogy észreveszem, hogy rólam beszél, elpirult, kiszakította a kezét az enyémből s elfutott...

Aztán egy óra múlva már megint a régi volt. Oda jött a virágos kertbe, hova elvonultam, hogy még egyszer elismételjem magamnak a mit mondott. Szorosan mellém ült, aztán szeliden gunyolódni kezdett. Azzal mulatott, hogy az udvarlóiról mesélt, mert tudta, hogy majd megöl a féltékenység. Annnyira eltudott keseríteni, hogy idegeimen nem voltam képes többé uralkodni, s hogy könyveimet elrejtsem előle, kénytelen voltam menekülni. Szóval, végtelenül gyötört és talán — szeretett egy kicsit. De annyi bizonyos, hogy sohase látszott tudatával birni annak, hogy az ő szelid gunyolódása idézte elő közöttünk az ideiglenes neheztelet. Legalább akárhányszor megengeszteltem, mindig engem okozott érte. Végre aztán, mikor egy táncfüzérké őt jött haza, udvarlóiról szóló meséivel annyira elkekerített, hogy elhatároztam végképen szakítani vele...

E percben kinyitott a kávéház ajtaja; sokan jöttek a terembe s jó darabig nem hallottam a mit összebeszél. Közelebb húzódtam asztalukhoz; háttal ült felém, nem vehette észre hogy figyelem.

— Ezen órától kezdve — hallám társához intézett szavait — csalni tanultam. Hazudni tanítottam a szívemet, csalni tanítottam a lelkemet. Megakartam rajta boszulni magamat a sok szenvedésért és megaláztatásért. Megcsaltam először boszúból, később kéjvágyból, végre szokásból és nem akartam, nem bírtam hinni, hogy magamat csalom. Pedig naponként találkoztam vele s láttam rajta, hogy fáj neki. Ki akartam tépni a képét a szivemből és szóba se álltam vele.

Akkor aztán meggyűlöltem, láttam a szeméből, megtudtam másoktól. Sokszor azon a ponton voltam, hogy megengeszteltem, hogy sirni, könyörgögni fogok hozzá, feledje el a mi volt. De a büszkeségem nem engedte; mind mélyebb és mélyebb lett közöttünk az örvény. Úgy volt, hogy mind sürűbben és sürűbben látogattam el egy barátjához, a kiről tudtam, hogy mindent elmond neki. Azt akartam, hogy jó kedvűnek, boldognak lásson. Az a leány meg szép volt, tán tulságosan is szép. Épen olyan aranyos baja volt mint neki és épen úgy csalódott az életben mint én. Kerestem az elveszített vagy soha meg nem talált életörömet; én meg kerestem a feledést. Olyan szelid, olyan engedelmes volt. A szeméből olvasta ki minden vágyamat s úgy őrlt, mint a gyermek, ha valamit kedvemre tehetett. Éreztem, hogy hálásnak kell lennem iránta. Hogy szerettem-e, azt magam sem tudom, de harmonikus, lágy hangulatok ringattak, ha vele voltam. És vele voltam mindig, a mi szabad időm csak volt egy álló esztendeig. Csügtem rajta, mint az elkényeztetett gyermek azon, a ki leginkább kényeztetni. Elhalmoztam gyengédséggel, figyelemmel, mert tudtam, hogy vérgig boszantom vele azt a másikat. Nem szóltam hozzá soha egy rossz szót sem, s néha elfeledtem a közéletben mindent... Azt mondhatnám, hogy üdvösség vett körül, bágyadt, mindent feledtető üdvösség, a melyen ácsillant a multak égető szenvedélye.

Csak az nap, ha azzal a másikkal, az elsővel találkoztam, éreztem valami olthatlan szomjúságot égetni a lelkem mélyén. Olyankor utóze volt a csókjának, olyankor megremegetett az ölelése. Gyengédsége bántott, szeliden szemrehányó hangja idegessé tett. Szegény nem tudta mi lett. Azt mondtam neki, hogy a jövőm miatt gyötör a gond. Láttam, hogy nem hiszi, de oly szelid, oly jó volt, hogy reá hagyta. Végre is nem bírtam tovább. Napról-napra láttam azt a másikat, láttam, hogy még jobban gyűlöl. Innen aztán azt magyaráztam ki magamnak, hogy annak előtte mégis csak szeretett, mert hát a szerelemtől csak egy lépés a gyűlöletig.

Ebben a lelki hangulatban elhagytam aztán azt is, a kinek mindene voltam...

Itt a beszélő megállt. Arca még jobban elkomorult s úgy tetszett, mintha megremegett volna. Meglátszott rajta, hogy iparkodik szabadulni a fájó gondolatoktól, mert történetét szagotlan, minden részletesség nélkül, sietve folytató:

— Megesaltam hát azt a boldogulánt is, ki aztán bánata első pillanatában kezét adta egy oly embernek, kit sohase fog tudni szeretni. Végre önmagával megalapított lelkemet semmivel se tudtam megnyugtatni.

Az a pár hónap, a mit még abban a városban eltöltöttem, lassu haldoklás volt reám nézve. A lelki ismeret mardosó kinja, a miért egy kedves teremést önhibáján kívül tettem boldogulanná és a tudat, hogy a kiért annyi bűnt elkövettem, bizonyára nem tudva az indító okokat, csak gyűlöletével sújt, melynek kiengesztelésétől a büszkeségem s még inkább a feltétlen megaláztatástól való félelemem mindvégig visszatartott. Az

ily fajta töprengés keserű eredménye képen aztán elhatároztam, hogy ezt a várost végkép elhagyom. Azt hittem, hogyha több száz mérföldnyi távolság lesz közöttünk, ha nem láthatom rózsás gyermek arcát, aranyos selyem haját, lenge természetét, ha a létérti kitzdelem összes erőmre rá fekszik szörnytalpaival — feledni fogom...

És most, hogy hosszú távoilét után haza kerlttem, könyörtelen végzetem eléje sodort. Mig a szemébe néztem, valamely sejtelmes hangulat visszavarázolt a multba s újra elfogott az a hangulat, a mely akkor szorongatta a szívemet, mikor elhatároztam, hogy végkép itt hagyom ezt a szomorú helyet. A többit tudod.

Egyszeri látása visszajött abba a régi, lázas betegségre, a mely megmérgezte utóbbi éveimet. Kerestem a szívemet önmagamnál, kerestem másoknál, s az aztán végkép kétségbe ejtett, mikor beláttam, hogy még mindig nála van.

Most még őrtlebben szeretem mint annakelőtte... de nincs erőm, nincs bátorságom visszatérni... Pedig érzem, hogy ő lett a végzetem, a bűnhődésem, a vezeklésem... érzem, ha elpusztulok, hogy általa pusztulok el...

Sajó eldobta az égő szivart; nehéz sóhaj szakadt fel kebléből s kezére támasztva égő homlokát, szóltanul merengett maga elé...

Menet-rend.

(1899. évi október hó 1-től.)

Az október hó 1-től érvényes vasuti menetrend szerint Zomborban a következő időkben érkeznek, illetve indulnak a vonatok:

1. Szabadka felé indulás: Reggel 6 óra 46 perckor személyvonat, déli 11 óra 54 perckor személyvonat és esti 8 óra 35 perckor vegyesvonat.
2. Szabadka felől érkezés: Reggeli 6 óra 45 perckor vegyesvonat, délutáni 3 óra 34 perckor személyvonat és esti 8 óra 34 perckor személyvonat.
3. Gombos felé indulás: Reggeli 6 óra 55 perckor vegyesvonat, délutáni 3 óra 41 perckor személyvonat és esti 8 óra 41 perckor személyvonat.
4. Gombos felől érkezés: Reggeli 6 óra 39 perckor személyvonat, déli 11 óra 47 perckor személyvonat és esti 8 óra 25 perckor vegyesvonat.
5. Baja felé indulás: Reggeli 7 óra 5 perckor személyvonat, délutáni 4 óra 5 perckor vegyesvonat.
6. Baja felől érkezés: Reggeli 6 óra 25 perckor vegyesvonat, délutáni 3 óra 23 perckor személyvonat.
7. Újvidék felé indulás: Hajnali 2 óra 55 perckor vegyesvonat, reggeli 7 órakor személyvonat, délutáni 3 óra 51 perckor személyvonat.
8. Újvidék felől érkezés: Reggeli 6 óra 30 perckor személyvonat, déli 11 óra 30 perckor személyvonat, esti 7 óra 17 perckor vegyesvonat.

Szerkesztői üzenetek.

P. P. Milán B.-Petrovosszelló. Az ügy lapunkban már ismeretve lett. Egyéb tudósításait szivesen vesszük.

Edith. A közlendők közé tettük. Igen sikerült.

H. Gy. B. Legközelebb közöljük. Köszönet.

NYILTTÉR. *)

Köszönet nyilváníttás.

Midőn az isteni gondviselés kifürkészhetetlen akaratából én és családom szeretet Dezső fiunkat elvesztettük: tanárai, iskolatársai, különösen a kereskedelmi iskola tanulói, a rokonok és jó barátok részéről a részvét oly meghatóan nyilvánult, hogy bánatos szívünknek ezen megvizsgálására irányzott törekvés, mig egy részről csak most tűnteti föl veszteségünk egész nagyságát, másrésztől azonban benntünk a legmélyebb hálaár kötelez azokkal szemben, kik részvétüknek kifejezést adni kegyesek voltak. Fogadják azért a keresk. iskola tek. tanári kara, ezen iskola ifjúsága s velük a végtiszteségen megjelent nagy számú rokonaink és ismerőseink mélyen sújtott szívünk legőszintébb köszönetét.

Grosics István és családja.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

2-1

A bács-almási nagyvendéglő újévtől kezdve egy vagy több évre bérbeadják. — Értekezhetni Ambil József vendéglősnél Bács-Almásán.

Géptulajdonosok figyelmébe!

Alulírott verője volnék egy 6 lóerejű

Hoffer vagy Ruszton gép garniturának.

Bővebbet Pap József gépkezelő Ó-Moroviczán.

Hirdetmény.

A bezdáni országoti sorompón innen elterülő mintegy 5 és fél lánoszántó, továbbá a felsőváros Vitéz-utcabeli 138. ö. i. számú ház eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál

3-1

Bieliczky Gyula.

Ügyvédjelölt (dr. juris), kinek 3¹/₂ évi gyakorlata van s ki jól beszél és fogalmaz németül, ügyvédjelölti állást keres olyan bírósági székhelyen, hol a szerb nyelvben tökéletesithetné magát. Cim a kiadó-hivatalban.

Házeladás.

Zomborban, a Szelenese külváros kalap-utcájában fekvő 538. sz. a. lakház, 600 □ öl telekkel, melyben 4 szoba, 2 konyha, 2 éléskamra, pince és félszerből és cserép tetővel ellátva van, kedvező feltételek mellett jutányos áron szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos

2-1

Váhl Péter.

1848. szám 1899.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A sirinai dunai átvágás jobbjátjának biztosításához szükséges 900 m³ kőanyag szállításának vállalatilag leendő biztosítása céljából 1899. évi november hó 17-én d. e. 10 órakor a zombori m. kir. folyammérnöki hivatalnál zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

A szállítási feltételekre és a megköendő szerződésre vonatkozó összes adatok, továbbá a benyújtandó ajánlatok mintája alulírott hivatalnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Zombor, 1899. november hó 5-én.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

3797. sz. kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Kula községében üresedésben levő, egy, évi 335 frt, havi utólagos részletekben fizetendő javadalmazásu gyalogrendőri állásra pályázatot hirdetünk.

Az azt elnyerni óhajtok szabályszerűen felszerelt kérvényüket alólirt előljárásához f. évi november hó 25-ik napjáig, mint a benyújtásra kitűzött véghatáridőig küldjék be.

B.-Kula, 1899. évi november hó 3-án.

Dosztig József, **Fürsner István,**
jegyző. **biró.**

Hirdetmény.

Nicolics született Sztrilich Mariska tulajdonát képező s a zombor-bezdáni út mellett (Michajlovits szállás átellenében) fekvő szállás, a hozzá tartozó földdel együtt, szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítást Nicolics György Zomborban és Nicolics Aurél Covarisonán adhat.

1234. sz. kig. 1899.

HIRDETMÉNY.

Alulírott előljáróság közhírré teszi, hogy Bács-Novoszellő község határában folyó évi október hó 26-án egy fehér szőrű, kékes nyaku, jobb füle jegyes, 4-5 évesnek látszó tehén bitangáságba felfogatott.

A tulajdonos felhivatik, hogy tulajdonjogát folyó évi november hó 16-ig beigazolja, mert ha fenti határidő alatt tulajdonjogát beigazolni képes tulajdonos nem jelentkezik, az állat, mint gazdátlan jószág, nyilvános árverésen el fog adatni.

B.-Novoszellőn, 1899. évi november 3-án.

2-1

Az előljáróság.

Gyulafalva község jegyzői irodájában egy, a jegyzői teendőkből jártas, fiatalember 300 frt évi fizetés mellett azonnal alkalmazást nyerhet. Megkeresések a községi jegyzőhöz intézendők.

129. kv. sz.

34/II-1899.

Kihirdetés.

A gyulafalvai anyakönyvi kerület alulírott anyakönyvezető-helyettese kihirdeti, hogy:

1. Sauer Jakab, ki családi állapotára nézve nőtlen és a kinek vallása római katolikus, állása (foglalkozása) kovácssegéd, lakóhelye Tordince, születési helye Tordince, ideje 1876. évi március hó 17-ik napja s a ki néhai Sau... és Oswald Katalin fia.

2. Meezker Mag... családi állapotára nézve hajadon és a kinek vallása római katolikus, állása (foglalkozása) háztartásbeli, lakóhelye Gyulafalva, születési helye Bács-Doroszló, ideje 1880. évi február hó 2-ik napja s a ki Meezker Ferenc és Vilisch Katalin leánya egy-mással házasságot szándékoznak kötni.

Felhivatnak mindazok, a kiknek a nevezett házassulokra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulírott anyakönyvezetőnél (helyettesnél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési hely községi előljáróság (illetéleg anyakönyvezetője) útján jelentsek be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni u. m.: Gyulafalván és a „Bácska” című hírlapban.

Kelt Gyulafalván, 1899. évi október hó 24. napján.

Berkes József,

anyakönyvezető-helyettes.

6143. sz.

kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásához tartozó Gákova, Krusevlya és Sztanisits községekből álló Gákova és Sztanisits marbarakodó állomással állatorvosi kör részére Sztanisits község székhelyvel rendszeresített körállatorvosi állás betöltésére ezennel pályázatot hirdetek és a pályázni szándékozókat felhívom, hogy az 1883. évi I. t. c. és 1888. évi VII. t. c. értelmében felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **folyó évi december hó 15-ig** annál is inkább nyujtsák be, mintán a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

A körállatorvos javadalmazása 600 frt készpénz fizetés és kölcsönösen megállapítandó látogatási és busz szemle díjak.

Zombor, 1899. évi október hó 23-án.

Tarczay Dezső,

főszolgabíró.

3-3

8243. sz.

kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye bács-kulai járásába bekelezett Torzsa községében lemondás folytán megüresedett s havi utólagos részletekben felvehető 300 frt évi fizetéssel egybekötött községi irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi november hó 25-ik napjáig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

B.-Kula, 1899. évi október hó 25. én.

Dr. Széchenyi Tamás,

főszolgabíró.

3-3

8737. szám.

kig. 1899.

Pályázat.

Az újvidéki járásához tartozó Begecs községben leköszönés folytán megüresült irnok-végrehajtói állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy felszerelt kérvényüket **folyó évi november hó 25-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert később beérkező kérvények figyelembe nem fognak vétetni.

Ezen irnok-végrehajtói állással 450 frt évi fizetés van egybekötve.

Anyakönyvezető helyettesé leendő kinevezetése esetén 20 frtnyi tiszteletdíj és a mennyiben a halottkémi teendőket is teljesítene, ez után évi 30 frt jár.

A szerb nyelv bírása okvetlenül megkívántatik.

Ujvidék, 1899. évi október hó 30-án.

Michailovits,

főszolgabíró.

3-2

Pályázat.

Dautován (Bácsm.) lemondás folytán a II. és III. róm. kath. magyarájku, vegyes osztályu tanítói állás megüresedvén, arra **folyó évi december hó 15-ig** pályázat hirdetetik. Javadalmazása: 1. a mindennapi tanításért 375 frt; 2. az ismételő iskola tanításért 25 frt, mely összegek előleges havi részletekben a község pénztárából fizetnek; 3. különálló szabad lakás, mely áll: két szoba, konyha, éléskamra és egy istálló; 4. a lakáshoz osztott kert. Pályázhatnak férfitanítók. A megválasztott tartozik a kántort, akadályoztatása esetén, díjmentesen helyettesíteni, miért is a kántorságban jártasak előnyben részesülnek. A pályázók szabályszerűen felszerelt kérvényeiket a dautovai r. kath. iskolaszékre címezve, főt. Maison Mihály ker. esperes urhoz Rigycára (Bácsm.) küldjék.

Kelt Dautován, 1899. november 3.

Dobozy János,

iskolai elnöke.

9920. sz.

tkvi 1899.

Arverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Bezdáni takarékpénztár részvénytársaság végrehajtónak Póc István és társai végrehajtást szenvedők elleni 700 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő s Bezdánban fekvő, a bezdáni 559. számú betétben A. I. alatt foglalt s Póc István tulajdonánál bejegyzett 674. és 675. hr. s 493. ö. i. számú jószágestre 420 frtban, a bezdáni 707. számú betétben A. I. alatt foglalt s Póc István tulajdonánál bejegyzett 8786. hr. számú 1 hold 814 □ öl szántóra 257 frtban, végül a bezdáni 3162. sz. betétben A. I. a. foglalt Varga György és neje szül. Odry Julianna tulajdonánál bejegyzett 3484 hr. sz. 977 □ öl szántóra 123 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi november hó 21-ik napján délután 10 órakor Bezdán község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis az 559. sz. betétben foglalt 674. és 675. hrsz. ingatlanok után 30 frt 70 krt, a 707. sz. betétben foglalt 8786. hrsz. ingatlan után 23 frt 10 krt, a 2662. sz. betétben foglalt 3484. hr. sz. ingatlan után 5 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1899. évi szeptember hó 30-án.

A zombori kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság.

Hetteszheim,

kir. tszéki bíró.

6850. sz.

kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

O-Becse nagyközség előljárósága részéről ezennel közhírré tetetik, hogy leköszönés folytán megüresedett egy gyalogrendőrvetetői állásra ezennel pályázatot nyitatik.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, miszerint sajátkezűleg irt kérvényeiket legkésőbb **folyó évi november hó 15-ig** ezen előljáróságnál nyujtsák be. A kérvényben igazolni tartoznak, hogy:

a) magyar állampolgárok;

b) védkötelezettségüknek megfelelték, 24. életévüket betöltötték avagy 45. el nem érték;

c) feddhetetlen erkölcsűek s teljesen rovatlan előéletűek;

d) teljesen egészségesek;

e) írni és olvasni tudnak és a községben divó magyar nyelvet szóban és írásban bírják.

Ezen rendőrvetetői állásra való megválasztásnál elsőbbség adatik, a nem helyben lakó vidékieknek, másodsorban az 1873. évi II. t. c. kedvezményezett altiszteknek és kiszolgált állami csendőrségnek, harmadsorban a hadsereg és honvédségnél kiszolgált egyéneknek, negyedsorban az eddig minden kifogás nélkül rendőrségi szolgálatban nem felelős őri minőségben alkalmazásban lévő egyéneknek, végül előny minden körülmények között a szolgálati magyar nyelv szó és írásban való jártasság, valamint a nőtlenység.

A gyalogrendőrvetetői állással évi 360 frt fizetés van egybekötve, mely összeg havonkénti részletekben és pedig utólag fizetetik ki a községi pénztárnál.

A megválasztott rendőrvetető köteles a szabályzat által megállapított egyenruhákat sajátjából beszerezni, a felszerelésről, fegyverzetéről, lőszerről azonban a község fog gondoskodni.

O-Becsen, 1899. évi november hó 3-án.

Vörös Béla,

aljegyző.

Gönczi János,

biró.

8371. sz.

tkvi 1899.

Arverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Német (előbb Deutsch) Lipót végrehajtónak Kovatsits István végrehajtást szenvedők elleni 50 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Zomborban fekvő s a zombori 559. számú betétben A. I. alatt foglalt 1. sor 233. hr. s 215 ö. i. számú ház és 569 □ öl beltelekből a Kovatsits István 126/12096-od részben megillető jutaléka 363 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban a Tunner Nándor javára bekebelezett hasznélvezeti jog sérelme nélkül elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi november hó 30-ik napján délután 3 órakor a zombori kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 36 frt 30 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1899. évi augusztus hó 16-án.

A zombori kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,

kir. tszéki bíró.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye ó-becsei járásához tartozó, körülbelül 3500 lakossal bíró Turia községben tisedésben levő községi orvosi állásra hirdettet pályázat kell eredményre nem vezetvén, a pályázati határidőt meghosszabbítottam és felhívom ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **1899. évi november 30-áig** nyújtsák be, mivel a későbbben érkezettek figyelembe vétetni nem fognak. A szerb vagy más szláv nyelveken jártasak előnyben részesülnek.

Javadalmazása a következő: évi készpénzfizetés 800 frt, lakbér 200 frt, nappali látogatási díj 20 kr, éjjeli látogatási díj 40 kr.

Husvágási szemle teljesítéséért a szabályrendeletileg megállapított díjak szedése.

O-Becse, 1899. évi november 2-án.

Dr. Balaton Gyula,
főszolgabíró.

Feladási hirdetmény.

Alulírott erdőhivatal részéről közhírré tétetik, hogy az apatini erdőgazdálkodásához tartozó apatini Haberekek erdőrezs 31623 holdján és a palánkai erdőgazdálkodásához tartozó bukini Raskovác nevű erdőnek 34575 hold területén lévő faanyag következő hét részletben s pedig:

1. az apatini A. ü. o. 4. tag 13415 holdján felbecsült fakészlet 32616 frt 40 kr,
2. az apatini A. ü. o. 5. tag 10708 holdján felbecsült fakészlet 24331 frt 70 kr,
3. az apatini A. ü. o. 8. tag 75 holdján felbecsült fakészlet 18254 frt 80 kr,
4. a bukini A. ü. o. II. v. s. 23. tag 7310 kat. holdján felbecsült fakészlet 39852 frt 86 kr,
5. a bukini A. ü. o. II. v. s. 24. tag 7120 kat. holdján felbecsült fakészlet 40185 frt 62 kr,
6. a bukini A. ü. o. II. v. s. 25. tag 16120 kat. holdján felbecsült fakészlet 75182 frt 10 kr,
7. a bukini A. ü. o. II. v. s. 26. tag 4025 kat. holdján felbecsült fakészlet 20032 frt 46 kr kikiáltási ár mellett tuskóirtási kötelezettséggel és a szerződés jóváhagyásától 1901. évi március 31-éig terjedő kihasználási időtartama felsőbb jóváhagyás fentartása mellett az **apatini m. kir. erdőhivatal irodájában 1899. évi november hó 23-án** megtartandó zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött szóbeli nyilvános árverésen el fog adatni.

Megjegyeztetik azonban, hogy a bukini 23. tagban jövő tavasszal gazdasági major fog építtetni, minélfogva vásárló köteleztetik, hogy a faanyagot az épületek helyéről már 1900. március végéig eltávolítsa.

Az árverési és szerződési feltételek, valamint az eladandó fatömeg részletes becslése az alulírott hivatalnál a szokásos hivatalos órákban megtekinthetők.

Apatinban, 1899. évi november hó 1-én.

M. kir. erdőhivatal.

Hirdetmény.

A szabadkai kir. törvényszék mint urbéri bíróság közhírré teszi, hogy dr. Békeffy Gyula szabadkai ügyvéd által képviselt Stein Vilmos és társai katymári birtokosok kérelme folytán a Bács-Bodrogh vármegyébe kebelezett Katymár községben levő urbéri teleki földbirtokokra nézve a tagosítási eljárást megindította s illetve hason számú végzésével elrendelte, hogy az érdekelt birtokosok az 1836. évi X. t. c. és az 1871. évi 53. t. c. értelmében az alábbirt módokat szerint s alábbirt helyen és időben megszavaztassanak arra nézve, hogy a törvény által megkívánt része a birtokosoknak óhajtja-e a tagosítást.

E célból első sorban is a községi előjáróság által egybeállított szavazó-lajstrom 1899. évi november hó 17-ikétől 1900. évi január hó 17-ikéig bezárólag Katymár községében az előjáróság felügyelete alatt közszemlére lesz téve, mely idő alatt a hivatalos órákban minden érdekelt jogosítva van a szavazó-lajstromot betekinteni.

A szavazó-lajstromok elleni netáni felszólamlások 1900. évi január hó 18-án délelőtti 9 órától délelőtti 11 óráig jelenthetők be Katymár községében a kiküldött törvényszéki bíró előtt, ki azon felszólamlásokat nyomban el is bírálhatja. Az ezen idő után bejelentett felszólamlások figyelembe nem vétetnek.

A szavazás határnapjául Katymár községéhez ugyanezen napnak, **1900. évi január hó 18-ikának (tizennyolcadikának) délutáni 2 órája** tűzetik s a szavazás addig folytatatik, míg jelentkezők folyton vannak, ha a jelentkezés megszakad, 1/4 órai zárbatáridő tűzetik ki egy ízben s az ez alatt jelentkezők szavazatának bevétele után a szavazás berekesztetik.

A szavazásra vonatkozólag még megállapítottatik, hogy:

1. azon birtokosokról, kik a szavazáshoz nem járulnak, az fog vélelmeztetni, hogy a tagosítást kívánják s ehhez képest ezek birtoka a tagosítást kívánók birtokához fog számíttatni;
2. közös birtoknál csak valamennyi jogosult együttes és egybehangzó nyilatkozata alapján történhetik szavazás;
3. a kiskornak és gondnokoltak birtoka a tagosítást óhajtók birtokához számíttatnak;
4. meghatalmazás általi szavazás csak akkor fogadtatik el, ha a meghatalmazás közjegyzőileg vagy a községi előjáróság által hitelesítve van.

A szavazó-lajstromok elleni panaszok felvételével és elbírálásával, valamint a szavazás megejtésével dr. Koller Kálmán kir. trvszéki bíró bizatik meg.

1899. október hó 30. napján.

Polgár,
elnök.

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

KÖNYV- ÉS KÖNYVOMDAI INTÉZETE
ZOMBORBAN
A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

Községi nyomtatványokból nagy raktár.
Papir- és írószerek a bevásárlási áron.
Könyvkötőmunkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállíttatnak.
Községeknek három havi hitel.

A „BÁCSKA” kiadóhivatala.

Telefon szám: 18.

Hirdetmény.

A „Mohács-kölkedi ármentesítő társulat” dunai védőtársaságának magasbírási és erősítési munkálataira ezennel ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A munkákat 5 szakaszra felosztva szakaszonként, de esetleg egy vállalkozónak is kiadatik.

Az első szakasz a Sokác révtől a Glisó bázisig tartalmaz 1799 frt 66 kr-ra előirányzott mintegy 3519 köbméter, a második a Sepác háztól az oláh cigányokig, vagyis a 0-37. keresztelvényig terjedő szakasz 6410 frt 40 kr-ra előirányzott mintegy 12820-80 köbméter, a harmadik, vagyis a város külterületén a 37-38. szelvényig terjedő szakasz tartalmaz 925 frt 50 kr-ra előirányzott mintegy 1851 köbméter, a negyedik, vagyis a külterületen a 38-69. keresztelvényig terjedő szakasz tartalmaz 12130 frt 56 kr-ra előirányzott mintegy 50544 köbméter, végre az ötödik külterületi a 69-80. szelvényig terjedő szakasz tartalmaz 5064 frt 03 kr-ra előirányzott mintegy 21100-15 köbméter földfeltöltési munkát.

Az első két szakaszról anyaggyűjtő nem állván rendelkezésre, a földet a vállalkozó köteles megszerezni és a vállalati áron a helyszínre szállítani.

A teljesítésre kerülő munka az időközben emelt nyulgtak köbmétertartalmával kevesebb lesz.

Az ajánlatok 50 kr bélyeggel és 10% bánatpénzzel ellátva nálam **Mohácson legkésőbb folyó évi november hó 8-ikának déli 12 órájáig** lepecsételve adandók be. Az ajánlatokban az ajánlati összegek szakaszonként külön feltüntetendők, az egész munkára részletezés nélkül egy összegben tett ajánlat figyelembe nem lesz véve. Ajánlatok azonban tehetők külön egyes szakaszokra is.

A munka az 1., 3-5. szakaszokra a szerződés megkötésekor azonnal megkezdendő s befejezésig teljes erővel folytatandó, a 2-ik szakaszra nézve azonban csak a kisajátítási eljárás befejezte után lesz a vállalkozó által eziránt hozzája intézett felhívásra 8 nap alatt megkezdendő.

Fentartom magamnak a jogot a tett ajánlatok között szabadon választani s a munkát egy, vagy több vállalkozónak is szakaszonként kiadni, esetleg ha műszaki tekintetek vagy más körülmények indokolják, a munkát, a tett ajánlatok mellőzésével, házilag fogantatítani.

A tervek és részletes feltételek irodámban naponként reggel 9-12 óráig betekinthetők.

Mohács, 1899. évi október hó 31-én.

Német Lipót,
miniszteri biztos.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó közhírré teszi, hogy a bódasági kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságunk 3386/1899. tkvi számú végzéssel néh. Tatomirov Spiridon volt lalitty lakos hagyatéka zárlati ügyében a lalitty 291. számú betétben foglalt A. I. 1540/2., 1996/1., 1997/1., 2352/1. hr. számú ingatlanoknak együttesen, valamint az ugyanezen betétben foglalt A. † 2229. hrsz. ingatlanok külön 1899. évi október hó 29-től 1900. évi szeptember 29-ig terjedő gazdasági évre hasznosbérbe adása elrendeltetvén, ennek a lalitty községhezánál leendő foganatosítására **1899. évi november hó 13-ának d. u. 3 órája** tűzetik ki, a mikor is a jelzett ingatlanok a legtöbbet ígérőnek hasznosbérbe fogantatni.

A hasznosbéri összeg a hasznosbérő által három egyenlő részletben és pedig az első részlet 1899. évi november hó 13-án, a második 1900. évi április hó 24-én, a harmadik pedig 1900. évi augusztus hó 1-én, minden egyes részlet után a hasznosbérbeadás napjától járó 6% kamatokkal együtt Dobsinszky Lodomér zárgondnok kezéhez fizetendő.

Hódsághon, 1899. évi október hó 29-én.

Váczy János,
bir. végrehajtó.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye szablyai járásához tartozó Szablya községben a közs. irnoki állás elmozdítás folytán tisedésbe jövén, annak választás útján leendő betöltésére pályázatot hirdetek.

Érintett irnoki állás évi javadalmazása 360 frt készpénzfizetésből áll. Szorgalmához és tehetőségéhez képest legalább 400 frt mellékjövedelemre számíthat.

Megjegyzem, hogy a magyar, szerb és német nyelv tudása megkívántatik és hogy a jegyzői vizsgával bírók előnyben részesülnek.

Felhívom pályázni szándékozókat, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **1899. évi november hó 20-áig** adják be.

Szablyán, 1899. évi október hó 30-án.

Nikolits,
főszolgabíró.

Végleges elszámolása

a Lalitty segélyző és fogvasztási egyesület mint szövetségnek „felszámolás alatt” felszámoló bizottság által.

Bevétel	Összesen		Kiadás	Összesen	
	frt	kr		frt	kr
Az 1898. évi december hó 6-áról készpénzmaradvány	395	30	Az 1898. évi elfogadványok	2020	—
Az 1898. évi vagyonban feltüntetett adóskótl	250	97	Hitelezőknek	2575	77
Az 1899. évben befizetett részjegyekért befizetve a kiszabott bírsággal	113	80	Az 1899. évre járó fizetések	369	—
Az 1898. évtől alulirt napig árukért	3064	72	Az 1899. évre lakbér	60	—
Veszteség	1653	03	Az 1899. évi költségek, fuvardíjak, állami és községi adók, váltók kamatai	453	05
Bevétel végösszege	5477	82	Kiadás végösszege	5477	82
1653 frt 03 kr veszteség fedezése:					
Jelen elszámolásban feltüntetett veszteség fedezve van az 1898. évi december hó 6-ig befizetett részjegyekből és pedig	1324	44			
A különbözet a felszámoló bizottság által fedeztetett, illetve már kiegyenlített	328	59			
Kiegyenlített veszteség	1653	03			

Kelt Lalityon, 1899. évi október hó 22-én.

A felszámoló bizottság által:

Turcsan András, Vallo Ondrej, Krivokutya Ráda, Turcsan Jano, Dobsinszky Lodomér,
felszámoló b. tag. felszámoló b. tag. felszámoló b. tag. felszámoló b. tag. könyvelő.

Ezen bevétel és kiadási számlát a segéd- és számlakönyvekkel összehasonlítottuk és helyesnek találtuk.

Kelt Lalityon, 1899. évi október hó 31-én.

Turcsan András, Pavlovics Jano, Vallo Ondrej, Pavlis Ádám, Grnya Pál,
elnök. ellenőr. pénztárnok. felügyelő b. tag. felügyelő b. tag.